

יומנו של ראש המועצה

אני זוכר שבשנת 1982, שומר השדות של יודפת, הפך להיות סייר הבטחון של משגב. היו פחות ממאה עובדים במועצה. יודפת, שגב וסלאמה היו יישובים "וותיקים". רוב האוכלוסיה הבדווית היתה ב"פזורות". אוכלוסיית המועצה היתה פחות מ-3,000 תושבים.

אני נסעתי עם עוד אנשים מיודפת כל יום, לעבוד בבקעת בית נטופה דרך שפרעם. באותה שנה השתתפתי בטקס העליה לקרקע של שכניה. אני זוכר מהטקס את ישראל קניג - הממונה על המחוז במשרד הפנים, ואת המכובדים מכאוכב אבו אלהיג'א וערב אלחג'יראת.

עד להקמת מועצה אזורית משגב היתה תורנות ביודפת לפינוי עגלות האשפה למזבלה המשותפת של יודפת, כאוכב ושגב. עסקנו ביישוב בהקמה ובאחזקה של מערכות ביוב, מים וכבישים. הילדים למדו ברמת יוחנן. לא כל כך ידענו איפה זה מועצה אזורית נעמן ומה היא עושה. האגודות היישוביות ו"אגודה שיתופית גוש שגב" סיפקו (או לא סיפקו) שירותים. הגופים הדומיננטים בשטח היו מחלקת ההתיישבות של הסוכנות היהודית ואגפי הכשרת קרקע וייעור של קק"ל.

נוכרתי בזה היום כשנתברתי שהופקו החודש במועצה כמעט 1,000 תלושי שכר לעובדים. אוכלוסיית 35 יישובי משגב היא מעל 30,000. משגב עדיין תלויה ב"מענק איוון" ממשרד הפנים, כדי להגיע לתקציב שמספק שירותים לתושבים. הארנונה מהווה פחות מ-1/3 מהכנסות המועצה.

קראתי השבוע בתמצית את דו"ח מבקר המדינה שנמצא פער של פי שלוש בעלות אספקת שירותים לתושבים בין הרשויות ה"עשירות" לרשויות ה"עניות". נמצא גם שהרשויות ה"עשירות" הן אלו שבהן שיעור הארנונה מעסקים גבוה, לעומת שיעור הארנונה ממגורים. לכל הדעות מקובל שארנונה ממגורים בלבד, לא מאפשר שירותים נאותים של רשות מקומית.

מצויין בדו"ח שגם בשנת 2006 וגם בשנת 2016 החלו בפעולות לשינוי שיטת גביית הארנונה, וכן שבשנת 2020 הומלץ בדו"ח של ה OECD, לחייב לפי שווי ולא לפי שטח. ההיגיון הכלכלי - לא להקשות על עסקים שבחרים להתמקם בפריפריה. פעולה כזו כמובן תגדיל עוד יותר את הפערים בין הרשויות.

בחלק אחר של הדו"ח נבדקו שירותי הרווחה שמסופקים לתושבים זכאים. נמצא שתקציב הרשות המקומית לא תואם את העומס שמוטל על הרשות בדרישת משרד הרווחה להשתתפות במימון שירותים אלו.

חלק מהמשרדים הממשלתיים פועלים באמצעות הרשויות, או בדרך "היברידית" באספקת "שירותים ממלכתיים" כמו חינוך חובה ורווחה, ע"פ זכאות. המשרדים קובעים את תקני כוח האדם והשכר ומכתיבים מדיניות. במה שנחשב "שירותים מקומיים" כמו נקיון, תברואה ונוי המשרדים קובעים "הנחיות" ומפקחים. קביעת תקני כוח האדם והשכר הם ע"י משרד הפנים בפיקוח ובקרה של משרד האוצר. ככלל, כל החלטות המועצה כפופות לבקרת משרד הפנים.

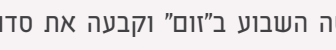
קשה להבין את הלוגיקה של מבנה השלטון ואספקת השירותים בישראל. עוד יותר קשה להבין את מפתחות התקצוב. בבתי הספר היסודיים, למשל, המורים והמנהלים הם עובדי משרד החינוך, ואילו אנשי המינהלה והסייעות/ים הם עובדי הרשות. תקציב "ניהול עצמי" של בית ספר הוא פחות מ-10% מהעלות הכוללת האמיתית של בית הספר. ההסעות לבתי הספר מבוצעות ע"י הרשות, והתקציב להסעות מועבר ע"י משרד החינוך או משרד הרווחה לפי מפתחות, ללא קשר לעלות האמיתית. שירותי חובה לזכאי שירותי רווחה אמורים להיות מתוקצבים ע"י משרד הרווחה, אבל בפועל השתתפות הרשות היא משמעותית.

במועצות אזוריות השיטה היא "דו רובדית", כאשר חלק מהשירותים מנוהלים ע"י ועד מקומי יישובי. יש תפקיד חשוב גם לאגודות השיתופיות, למעט ביישובים הבדווים.

מאז 1982 התווספו הרבה תושבים ויישובים למשגב. סל השירותים התרחב שוב ושוב. המועצה קיבלה יותר ויותר אחריות להשקעות, לשירותי חובה ושירותי רשות ביישובים, באשכולות יישובים, במרכז המועצה, ולפעמים גם בשיתוף אזורי ובין אזורי. נוספו גם הרבה עובדים למועצה ולתאגידי המועצה.

המדיניות היא ברורה וחד משמעית - לקבל יותר ויותר אחריות לתשתיות, מבנים ושירותים ביישובים ובאשכולות. להגדיל את פעילות המועצה ביישובים ובאשכולות, ואת השקעות המועצה ביישובים ובאשכולות.

בהיערכות לקראת תקציב 2022, שוב נבחרו הציבור המתנדבים, נציגי היישובים במליאה, עוסקים במלאכת התאמת התקציב והאילוץ השונים לסדרי העדיפויות, האסטרטגיה והערכים שתושבי המועצה קבעו בהליכי שיתוף ציבור ובאמצעות נציגיהם.

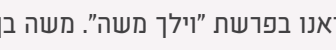
הנהלת המועצה התכנסה השבוע ב"זום" וקבעה את סדר היום לשיבת מליאת המועצה הקרובה. תקציב 2022 בשלבי גיבוש על סמך הנחות. כולנו מקווים שהשנה סוף סוף נאשר במועצה תקציב שמבוסס על תקציב מדינה מאושר.

עסקנו השבוע בהרבה סוגיות שנוגעות לפתיחת שנת הלימודים. נפגשתי עם עמיתיי ראשי מועצות עמק יזרעאל וגליל תחתון ("שער הגליל") בעניין פיתוח החינוך הממלכתי דתי.

נפגשתי או שוחחתי השבוע עם תושבים ונציגי ציבור מסלאמה, חרשים, עצמון, מכמנים, אשחר ומורשת.

השבוע עסקנו בעיקר בראש השנה ועניינים משפחתיים, קהילתיים ודתיים. קראנו בתורה על גירוש הגר וישמעאל ביום הראשון של ראש השנה, ועל עקידת יצחק ביום השני. בכל יום תקענו 100 תקיעות שופר לתרועה ולהתעוררות. השלכנו את חטאתינו. בשבת קראנו בפרשת "וילך משה". משה בן 120, מוסר את ההנהגה ליהושע, ועדיין "הולך". המצוות שמובאות בפרשה הן שתיים - כתיבת ספר תורה, ו"הקהל". קראנו בהפטרה "שובה ישראל עד ה'.....". השנה היא שנת שמיטה ושנה מעוברת. השבוע ביום ה' יום כיפור. אני שוב מבקש סליחה מכל מי שפגעתי בו במעשה או בחוסר מעשה, וסולח לכל מי שפגע בי. שנזכה כולנו לפתיחת שערי תפילה ושערי רחמים ביום הכיפורים. גמר חתימה טובה!

שלכם,

דני עברי

